

Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa

organizowana przez

Ostravská univerzita w Ostrawie
oraz **Akademię im. Jana Długosza w Częstochowie**

Lekarz na prowincji

9-10 listopada 2017
Hucisko

Szanowni Państwo,

w 2017 roku przypadają dwie rocznice związane z życiem częstochowskiego lekarza, filozofa i społecznika Władysława Biegańskiego – 160. urodzin i 100. śmierci. Od 1883 roku do końca swego życia Biegański mieszkał w naszym mieście w domu przy obecnej ulicy Wolności 16. Pracował przy kolei warszawsko-wiedeńskiej, później jako lekarz fabryczny i dyrektor miejskiego szpitala. Był absolwentem medycyny na Cesarskim Uniwersytecie Warszawskim. Położył ogromne zasługi dla rozwoju lecznictwa i świadomości higienicznej w Częstochowie, był twórcą Towarzystwa Lekarskiego Częstochowskiego, Towarzystwa Dobroczynności dla Chrześcijan, Towarzystwa Higienicznego, a także pierwszym prezesem Częstochowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Jego działalność doprowadziła do powstania w Częstochowie w 1917 roku miejskiej biblioteki, posiadającej do dziś patronat swojego założyciela.

Władysław Biegański był autorem wielu podręczników medycznych, m.in. *Diagnostyki różniczkowej chorób wewnętrznych* (wyd. 1891), *Wykładów o chorobach zakaźnych ostrych* (wyd. 1900-1901), *Zagadnień ogólnych z teorii nauk lekarskich* (wyd. 1897), *Logiki medycyny* (wyd. 1894,

uzupełniona w 1908 i wydana jako *Logika medycyny, czyli zasady ogólnej metodologii nauk lekarskich*). Zajmował się również filozofią, szczególnie teorią poznania zorientowaną także na diagnostykę chorób. Napisał między innymi *Traktat o poznaniu i prawdzie* (wyd. 1910) i *Etykę ogólną* (wyd. 1922).

Jako autor publikacji na temat ogólnych zasad uprawiania medycyny Biegański zwracał szczególną uwagę na humanistyczny wymiar praktyki lekarskiej. Wiedział, że „zmiany anatomiczne nie stanowią wszystkiego w chorobie”, a „czynnik psychiczny ma bardzo ważne znaczenie w leczeniu” (*Logika medyczna czyli krytyka poznania lekarskiego*). Najważniejszą domeną działań leczniczych była w jego przekonaniu współpraca lekarza z pacjentem ujmowanym holistycznie, jako całość chorującego ciała połączonego z umysłem oraz emocjami. Jego dzieła mają wybitny wymiar poznawczy, ale stanowią również świadectwo znakomitej orientacji we współczesnej mu filozofii oraz prezentują świetny poziom językowy. Biegański jako teoretyk medycyny jest bowiem także pisarzem posiadającym indywidualny styl literacki.

Jest oczywiste, że w roku podwójnego jubileuszu wybitnego częstochowianina kolejna edycja realizowanego od 2012 roku polsko-czeskiego projektu „Intelektualista na prowincji” będzie przebiegać pod jego patronatem. Do tej pory staraniem Wydziału Filologiczno-Historycznego AJD w Częstochowie oraz Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Ostrawskiego odbyły się następujące konferencje: „Intelektualista na prowincji”, „Historyk na prowincji”, „Pisarz na prowincji”, „Filozof na prowincji” i „Artysta na prowincji”. Podczas każdego ze spotkań próbowaliśmy odpowiedzieć na pytanie o wpływ czynników zewnętrznych, środowiska społecznego i technicznego na rozwój świadomej, utalentowanej, twórczej jednostki. Pytaliśmy o warunki dokonującej się od XIX wieku modernizacji społeczeństwa, o rolę uniwersyteckich centrów w kształtowaniu elity umysłowej i artystycznej oraz o możliwości tworzenia z dala od uznanych ośrodków życia kulturalnego i naukowego. Prezentowaliśmy przedstawicieli poszczególnych sfer ludzkiej aktywności, żyjących na uboczu, pracujących w małych społecznościach lokalnych. Zastanawialiśmy się nad uniwersalnymi wartościami powstających w ten sposób dzieł sztuki i prac naukowych.

Jesteśmy przekonani, że ze względu na swe wybitne osiągnięcia w medycynie, filozofii oraz pracy na rzecz społeczeństwa, a także z powodu uwarunkowań biograficznych – życia

w prowincjonalnej wówczas Częstochowie – dr Władysław Biegański w pełni zasługuje na przypomnienie. Dlatego Wydział Filologiczno-Historyczny Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie wraz z Wydziałem Filozoficznym Uniwersytetu Ostrawskiego zaprasza na konferencję naukową „Lekarz na prowincji”, która odbędzie się w Częstochowie w dniach 9-10 listopada 2017 roku. Podczas obrad pragniemy nie tylko uczcić pamięć wybitnego mieszkańca Częstochowy, ale też poddać interdyscyplinarnej refleksji związku medycyny z humanistyką. Jako szczegółowe problemy proponujemy:

- biografie i twórczość pisarzy-lekarzy
- obraz lekarzy, procesu leczenia, szpitali w literaturze oraz innych sztukach
- obraz uzdrowisk polskich i zagranicznych, podróżopisarstwo związane z leczeniem i wspomaganiem zdrowia
- obrazy medycznych ośrodków naukowych i mistrzów sztuki lekarskiej w pamiętnikarstwie i literaturze
- filozoficzne, społeczne i kulturowe aspekty zdrowia i choroby
- chorobę jako metaforę w historii, kulturze, religii
- przysłowia związane ze zdrowiem i chorobą
- obrazy choroby i leczenia w religiach i wierzeniach
- wielkie epidemie i ich obrazy w historii i sztuce
- literackie obrazy lekarza w środowisku – przemiany statusu, uwarunkowania społeczne i geograficzne, dyspozycje psychiczne i moralne, aspekty historyczne, genealogiczne, płciowe
- tradycje polskiej medycyny, sylwetki wybitnych uczonych

Swoje zaproszenie kierujemy w stronę historyków, filozofów, socjologów, lekarzy, literaturoznawców, historyków sztuki. Interesuje nas refleksja skupiona nie tylko na współczesnych zagadnieniach związków medycyny z literaturą i sztuką, ale także spojrzenie na tę problematykę z perspektywy historycznej.

Termin i miejsce konferencji: 9-10 listopada 2017, Ośrodek Orle Gniazdo w Hucisku koło Częstochowy.

Przewidujemy opłatę konferencyjną w wysokości 350 zł.

Formularz zgłoszeniowy prosimy przesłać do 31 maja 2017 roku na adres internetowy: lekarznaprowincji@onet.pl

Serdecznie zapraszamy Państwa do udziału w tym wydarzeniu naukowym,

Komitet organizacyjny:

dr hab. Agnieszka Czajkowska, prof. nadzw. AJD

dr hab. Bartosz Małczyński

dr hab. Barbara Szargot

prof. dr hab. Tadeusz Srogosz

dr Anna Czerniecka-Haberko

dr Katarzyna Milik

mgr Ewelina Dziewońska-Chudy

mgr Ewelina Mika

mgr Elżbieta Hak

mgr Bartosz Woźniak

Współpraca

Patronat medialny

„Medycyna Praktyczna”

